

Danske Regioners EU-prioriteringer 2025

EMN-2025-00354

Resumé

Danske Regioner fastlægger hvert år sine EU-prioriteringer på baggrund af EU-Kommissionens arbejdsprogram og Danske Regioners politiske målsætninger. Kommissionens arbejdsprogram for 2025 blev forsinket, fordi den nye EU-Kommission først blev godkendt 1. december 2024. Arbejdsprogrammet for 2025 er præget af verdenssituationen og fokuserer på Europas sikkerhed og innovationsevne.

Det er også de overordnede temaer for det danske EU-formandskab, som begynder den 1. juli. I forbindelse med EU-formandskabet er Danske Regioner og KL-værter for et to-dages møde for Det Europæiske Regionsudvalgs præsidium.

Sekretariatet foreslår, at Danske Regioners EU-indsats i 2025 koncentrerer sig om otte store sager (såkaldte A-sager) samt er opmærksom på 23 andre sager (B- og C-sager). Prioriteringerne har været behandlet i udvalget for regional udvikling og EU og i Udvalget for Miljø og Klima.

Indstilling

Det indstilles,
at bestyrelsen godkender forslaget til Danske Regioners EU-prioriteringer for 2025.

Sagsfremstilling

Danske Regioner fastlægger hvert år sine prioriteringer for indsatsen på EU-området. Udgangspunktet er EU-Kommissionens årlige arbejdsprogram samt Danske Regioners politiske ambitioner.

De nye EU-kommissærer blev først endelig godkendt af Europa-Parlamentet den 1. december 2024, og derfor kom EU-Kommissionens arbejdsprogram for 2025 først i midten af februar. EU-Kommissionen har valgt at beskrive arbejdsprogrammet som et "Konkurrencekompas" med tre målsætninger:

1. EU skal lukke innovationskløften: EU vil fremme innovation og anvendelsen af kunstig intelligens i nøglesektorer, f.eks. Strategi for Life Science.
2. EU skal have en fælles plan for grøn omstilling og konkurrence: EU vil lette adgangen til energi og reducere CO2-udledninger.
3. EU vil reducere afhængigheder, øge modstandsdygtigheden og sikre en stabil forsyningskæde, f.eks. gennem revision af udbudsdirektiverne, forordningen for kritiske lægemidler og strategien for vandmodstandsdygtighed.

Danske Regioners EU-prioriteringer er som udgangspunkt fokuseret på de områder, som regionerne har kompetencer indenfor. Et eventuelt andet fokus skal fastlægges af bestyrelsen.

Danmark overtager EU-formandskabet fra Polen den 1. juli. I lyset af verdenssituationen bliver det et EU-formandskab, som vil handle om EU's sikkerhed og forsvar, om konkurrenceevne og sammenhængskraft. På den mere konkrete side kommer Danmark at stå i spidsen for de indledende drøftelser om EU's næste flerårige finansielle ramme samt de formentlig afsluttende forhandlinger om EU's lægemiddellovgivning. Begge emner er på Danske Regioners liste over højt prioriterede sager.

Et EU-formandskab er også en lejlighed til at vise Danmark frem. Formandskabet skydes officielt i gang med en åbningsceremoni i Århus den 3. juli. Den 18.-19. september har Danske Regioner og KL, som det er kutyme i forbindelse med et EU-formandskab, inviteret Det Europæiske Regionsudvalgs præsidium til et to-dages møde i Helsingør med deltagelse af bl.a. Europaministeren. De konkrete temaer er ved at blive fastlagt i samarbejde med Regionsudvalget. Danmark havde sidste gang EU-formandskabet i 2012.

Der er 51 nye tiltag på Kommissionens arbejdsprogram, 37 såkaldte "fitness checks" – f.eks. evalueringer af direktivet for offentlige udbud og forordningen for medicinsk udstyr. Derudover står 123 forslag i kø fra tidligere år, f.eks. EU's jordlov. Flere af initiativerne er beskrevet som "pakker" og kan indeholde mange konkrete lovgivningsforslag. Ca. 30 af tiltagene er i forskellig grad relevante for regionerne.

Sekretariatet foreslår at prioriterer sagerne i tre kategorier:

- Prioritet A: Lovgivning – aktiv lobbyindsats på lovgivningsprocessen både i Bruxelles og Danmark.
- Prioritet B: Almindelig interessevaretagelse - høringssvar til EU-specialudvalg, sagsbehandling i Det Europæiske Regionsudvalg mv.
- Prioritet C: Overvågning – dokumenter til orientering og vurdering.

A-sager: Nye sager, fitness checks og igangværende sager:

Nye sager:

1. Forordningen om kritiske lægemidler

Risiko for mangel på lægemidler udgør en stigende trussel for folkesundheden og patientbehandlingen i medlemsstaterne. Dette gælder især for kritiske lægemidler, hvor der findes begrænsede eller ingen alternativer. Med forordningen om kritiske lægemidler vil EU-Kommissionen reducere afhængigheden af kritiske lægemidler, hvor der kun er få leverandører eller lande.

2. Strategi til at støtte medicinske modforanstaltninger mod trusler mod folkesundheden

Strategien (strategy to support medical countermeasures against public health threats) sigter mod at forbedre beredskabet og responstid på grænseoverskridende sundhedstrusler. Sammen med EU's strategi for opbygning af lagre af medicin og beskyttelsesudstyr skal den ses som et supplement til Strategien for en beredskabsunion.

3. Handlingsplan for cybersikkerhed på hospitaler og udbydere af sundhedsydelser

Handlingsplanen skal modvirke cybertrusler og styrke beredskabet inden for sundhedssektoren. Den sigter mod at levere skræddersyet vejledning, værktøjer, tjenester og uddannelse til hospitaler og sundhedsudbydere. Flere specifikke tiltag forventes at blive implementeret gradvist i 2025 og 2026 i samarbejde med sundhedsudbydere, medlemsstater og cybersikkerhedssamfundet.

4. Strategien for en beredskabsunion

Strategien skal give en samlet og tværsektoriel tilgang til katastrofe- og krisestyring, der dækker alle trusler og risici. Den vil fokusere på at være mere integreret, forudseende og proaktiv på EU-niveau, og den vil involvere alle regeringsniveauer og sektorer. Desuden skal den fremme en bredere kultur af beredskab og modstandsdygtighed i hele Europa. Strategien forventes at blive præsenteret i løbet af første kvartal af 2025.

5. EU's flerårige finansielle ramme post 2027

EU-Kommissionen forventes omkring 1. juli 2025 at komme med et forslag til den næste flerårige finansielle ramme (MFF) post-2027. Det er sammenfaldende med begyndelsen af Danmarks EU-formandskab, som derfor for en vigtig rolle i de indledende forhandlinger. Det forlyder, at EU-Kommissionen vil forenkle EU-budgettet og samle flere programmer i nationale planer for hver medlemsstat. Tilgangen indebærer en risiko for centralisering af processen, hvilket allerede har medført kritik fra Det Europæiske Regionsudvalg, som mener, at det vil svække samhørighedspolitikken.

Fitness checks:

6. Evaluering af direktiver for offentlige udbud

Evalueringen af de offentlige udbudsdirektiver skal vurdere, om direktiverne adresserer de nuværende udfordringer. Det gælder bl.a., om de fremmer konkurrence på det indre marked, øger SMV'ers deltagelse i indkøb, forenkler og forbedrer fleksibiliteten i indkøbsprocesserne, sikrer gennemsigtighed og integritet i offentlige udgifter, bruger offentlige midler effektivt og fremmer en grønnere, mere social og innovativ EU-økonomi.

7. Evaluering af forordningerne for medicinsk udstyr og in vitro diagnostik (MDR og IVDR)

Formålet med forordningerne om medicinsk udstyr (MDR og IVDR) er at øge patientsikkerhed og sikre ensartede standarder for udvikling, produktion og anvendelse af medicinsk udstyr i EU, samt mulighed for sporing af udstyr. For regionerne giver MDR-forordningen f.eks. problemer ift. oparbejdning og videre anvendelse af medicinsk engangsudstyr.

Uafsluttede sager:

8. Revision af EU's lægemiddellovgivning

Revisionen har været undervejs siden slutningen af april 2023. Det forventes, at den skal lukkes under det danske EU-formandskab. Revisionen skal bl.a. fremme innovation, øge forsyningssikkerheden og sikre rimelige priser på medicin. EU-Kommissionen har stillet forslag om at begrænse databeskyttelsesperioden fra otte til seks år, så det bliver muligt for producenter af generiske lægemidler at få deres lægemidler på markedet hurtigere end i dag. Danske Regioner bifalder hensigten om billigere medicin, men er også opmærksom på den samfundsmæssige værdi af lægemiddelindustrien, herunder udviklingen af nye lægemidler.

B-sager: Nye og videreførte sager fra 2024

- *EU-Kommissionens "Konkurrencekompas"*, som har til formål at vise retningen, så Europa bliver stedet, hvor fremtidens teknologier, tjenester og rene produkter opfindes, produceres og samtidig bliver det første kontinent, der bliver klimaneutralt.
 - *Single Market Strategy* skal modernisere det indre marked. Målet er at gøre det lettere at levere tjenester og varer på tværs af grænserne.
 - *Den digitale pakke* er endnu ikke uddybet fra Kommissionens side, men vil både indebære lovgivning samt en konsekvensanalyse.
 - *Kemikalieforordningen REACH* skal revideres med det formål at 'forenkle REACH' og 'give klarhed om PFAS' uden at gå på kompromis med sikkerhed og miljøbeskyttelse.
 - *Strategien for opbygning af lagre for medicin og værnemidler* skal sammen med strategien til at støtte medicinske modforanstaltninger mod trusler mod folkesundheden og forordningen for kritiske lægemidler gøre det lettere at foregribe og modstå kriser og dermed styrke den kommende beredskabsunion.
- Ny handlingsplan for den europæiske søjle for sociale rettigheder* handler om indsatsen mod fælles udfordringer inden for beskæftigelse, kompetencer og sociale forhold. Handlingsplanen kan gribe ind i den danske arbejdsmarkedsmodel.
- *Union of Skills* har til formål at tackle færdigheds- og arbejdskraftmangler. Den har også til formål at sikre, at uddannelses- og træningssystemer har de rette værktøjer og kvaliteter.
 - *Den europæiske strategi for vandmodstandsdygtighed* skal sikre tilgængeligheden af rent vand og bedre beskytte EU mod vandrelaterede risici.
 - *Det europæiske demokratiskjold* skal tackle trusler mod demokrati og valgprocesser. Det skal bl.a. forsøge at modvirke udenlandsk informationsmanipulation og indblanding online ved at opdage, analysere og proaktivt bekæmpe desinformation og informationsmanipulation samt hybride trusler. Det er en målsætning, som Danske Regioners repræsentanter både i Det Europæiske Regionsudvalg og i Europarådets Kongres for Lokale og Regionale Myndigheder arbejder med.
 - *EU's strategi for at forsvare og styrke demokratisk modstandsdygtighed* og hjælpe folk med at få adgang til og udøve deres grundlæggende rettigheder har fået ny relevans med den ændrede verdenssituation.
 - *Køreplanen for kvinders rettigheder* handler bl.a. om lige adgang til de bedste sundhedsstandarder, lige løn, balance mellem arbejdsliv og privatliv, lige beskæftigelsesmuligheder og passende arbejdsvilkår.
 - *Midtvejsevalueringen af Horizon Europe* vil vurdere de første resultater af EU's finansieringsprogram for forskning og innovation, der

løber fra 2021 til 2027. Regionerne medvirker til, at Danmark placerer sig flot indenfor hjemtaget af EU-midler til bl.a. sundhedsinnovation.

- *Midtvejsevaluering af den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Samhørighedsfonden og Fonden for Retfærdig Omstilling 2021-2027* er interessant, fordi samhørighedspolitikken er en af EU's vigtigste investeringspolitikker, og regionerne har en interesse i, at f.eks. Interreg-midlerne fastholdes på samme niveau som i dag.
- *Midtvejsevalueringen af EU's Socialfond Plus* er interessant, fordi regionerne efter 2027 gerne skal have indstillingsret til de samme EU-midler, der styrker deres ansvar på uddannelsesområdet.
- *Direktivet om jordbundsovervågning og jordbundsmodstandsdygtighed* har været undervejs siden 2023, og Danske Regioner har foreløbig bidraget med ændringsforslag til behandlingen i Det Europæiske Regionsudvalg og har via Miljøstyrelsen og EU-repræsentationen sendt kommentarer til behandlingen i Ministerrådet. Det er endnu uvist, hvornår direktivet skal til andenbehandling.
- *EU's vandlovgivning* har et overordnet mål om at beskytte menneskers sundhed og miljøet mod de kombinerede virkninger af giftige og forurenende stoffer. Initiativets hovedmål er at etablere nye standarder for visse problematiske kemikalier for at bekæmpe vandforurening.

Alle A-, B- og C-sager fremgår af bilaget.

Prioriteringerne har været behandlet i udvalget for regional udvikling og EU.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger

Udvalg: Bestyrelse 2022 - 2026

Dato: 09-05-2025

Bestyrelsen godkendte forslaget til Danske Regioners EU-prioriteringer for 2025.

Beslutninger udfyldes automatisk af systemet